

Pénzes László:

Budapesti Dohányfermentáló Vállalt története 1987-1992 között.

/4. rész/

1. Együttműködés a Virginiai Richmond központú Universal Leaf Tobacco Company Incorporatedel.

A Dohányfermentáló Vállalathoz történt beiktatásomat követően egy hónapon belül felkeresett Gabriel J. Kremer az ULT Európai képviselő vezetője. Az elmúlt időszak a vállalatunk együttműködéséről, kapcsolatáról nem volt pozitív véleménnyel. A Dohányipari Vállalatok Trösztjének megszűnése után az ULT 1981. évben kötött a Budapesti Dohányfermentáló Vállalattal együttműködési szerződést. A magyarországi vállalatok a térítésmentes együttműködésben lévő lehetőségeket nem használták ki – mondta. A dohányipar irányában megfogalmazott kritikai észrevételeit, amely Lázár István könyvében is megjelent a vezetők egy része nem vette jónéven. Úgy éreztem, hogy a két dohányfermentáló vállalat közül elsősorban velünk akart, kiemelten kapcsolatot tartani, a dohánytermelési technológia színvonalának növelése érdekében konkrét ajánlatai voltak. Az együttműködésünk közel öt évig töretlen volt, a Budapesti Dohányfermentáló Vállalat szakmai fejlődését jól szolgálta. A tapasztalataim alapján a fogékony dohánytermelők, a vállalat szakembereinek jelentős része a sikerélmények sokaságában vehetnek részt.

Gabriel J. Kremer ULT Európai vezetője, 1987.

Az Universal Leaf Tobacco Company világviszonylatban is a legnagyobb dohánykereskedő és fermentáló társaság. 1918-ban jött létre, központja az Egyesült Államokban, Virginiában, Richmond városban van. Az ULT az 1988-ban megalapított Universal Corporation konszern csúcsvállalata. A konszern egy rendkívüli sokoldalú társaság, mely a dohány mellett ingatlanbiztosítással, fűrész áruval, különböző építőipari és mezőgazdasági termékekkel foglalkozik. A mezőgazdaság vonatkozásában működésük magában foglalja az egész világra kiterjedően elsősorban az ipari növények / gumi, kávé, tea, földimogyoró, napraforgómag, növényi olajok / felvásárlást, a kikészített áruk értékesítését. A dohánytermelés vonatkozásában az egész világra kiterjedően felvásárlási, fermentálási, raktározási, válogatási, szállítási, kiképzési, csomagolási, tárolási, finanszírozási, és értékesítési tevékenységet folytat, néhány országban szaktanácsadással is részt vesz a dohánytermesztésben.

Az ULT európai részleg vezetőjének, Gabriel J. Kremer közre működésével Jean Paul Reuland ULT agronómus több éven keresztül elsősorban a Budapesti Dohányfermentáló Vállalat érdekeit szolgálta. A vállalat szakembereinek, a dohánytermelő szakemberek, kistermelőknek, integrátor üzemek vezetőinek hazai, külföldi szakmai tanulmányutak szervezésében kiemelkedő segítséget adott.

A kapcsolatunk kezdeti időszakában Jean Paul Reuland vezetésével a dohánytermelő integrátorok szakemberei, szárítóval rendelkező kistermelők részére több alkalommal 2-3 napos tapasztaltcserét szerveztünk Észak-Olaszországban lévő Veronai Dohánytermelési Szövetkezetbe. 1989. augusztus 7-11. között a elsősorban a dohányfermentáló vállalat szakemberei részére, összesen 40 fő részvételével Észak-Olaszországban a dohánytermesztés tanulmányozására szerveztünk tanulmányutat. A dohánybeváltó üzemek szakemberei által

összeállított jelentések jól tükrözték az alkalmazott dohánytermesztési technológiák közötti különbségeket. Legfőbb tanulság írja az egyik szakember, „hogyan csak a termesztéstechnológia maradéktalan betartásával és betartatásával érdemes termeszteni.” Az Észak-Olaszországban lévő Cooperatíva Tabacchi Verona 25 dohánytermelő gazdaságot foglalt magába, 1991. évben 3.680 hektár dohányt termeltek, a szövetkezet felvásárolta, fermentálta, értékesítette. A szövetkezet vezetőivel kedvező munkakapcsolat alakult ki. A főagronómusa Gino Cristanini a Dohányfermentáló Vállalatunknál szervezett továbbképző tanfolyamon előadást tartott, az első 1991. évben a vállalatunk által szervezett HUNGAROTAB, dohánytermesztési napok rendezvénysorozatáról összeállított kiadványban a Veronai Szövetkezet dohánytermesztési technológiájáról írt.

Az Universal Leaf Company mezőgazdasági szolgálat igazgatójának, Joe M. Glass Úr közreműködésével, a Dohányfermentáló Vállalatunk kezdeményezésére 1988. évtől két fő fiatal szakember ment 3-4 hónapra az Észak-Karolinában és Henderson melletti Falkland farmra, ahol az aktuális munkavégzésen keresztül tanulmányozhatták a dohánytermesztést. Az első alkalommal a Kiskunfélegyházi Dohánybeváltó Üzemből Riskó Péter körzeti felügyelő 1988. május 9.-től október 3.-ig volt az USA-ban. A következő évben 1989. június 13.-tól három hónapig a Kiskunhalasi Dohánybeváltó Üzemből Varga József körzeti felügyelő, 1990. évben Dr. Gergely Kálmán a Kápolnai Dohánybeváltó Üzem ágazatvezetője vett részt az Észak-Karolinai dohánytermesztés tanulmányozásában.

2. Budapesti Dohányfermentáló Vállalat szervezetének 1991-évi korszerűsítése.

1991. novemberi döntés alapján 1992. január 1.-vel a Kiskunfélegyházi- és a Kiskunhalasi Üzemeket Kiskunfélegyházi Központtal, a Kápolnai-, Jászberényi Üzemeket, a Szolnoki Üzem dohánytermeltetési tevékenységét Kápolnai Központtal kívántuk működtetni. A Vállalat Központjában Dohánytermelési és Dohánymarketig Főosztály Dohánytermelési-, és Dohánymarketing Osztállyá alakult volna. A működő Termelési Főosztályt, Termelési Osztályt, Értékesítési Osztályt megszüntettük volna.

Az összevonást, a dohánytermelés koncentrálását, az új szervezeti egységek létrehozását az alábbiak tették szükségessé. A megváltozott piaci követelmények, a dohánytermelés csökkenése indokolta a dohánytermeltetés megújítását, üzeink optimális méreteinek kialakítását. Az üzemek önállóságának növelésével a korábban kialakított üzemi, ágazati vezetésben megfelelő végzettségű és gyakorlattal rendelkező szakemberek biztosítása. A munka minőségének, hatékonyságának javítása mellett nagyobb lehetőség nyílik a vezetők anyagi elismerésére. A dohány termeltetését irányító ágazatvezetők és a termelőkkel közvetlen kapcsolatban lévő körzeti felügyelők teljesítménybérézésének értékelése, anyagi elismerése során felmerült, hogy a dohánytermő terület csökkenése miatt összevonásra, átcsoportosításra van szükség. Az üzemek összevonásával, önállóságuk megerősítésével a tájillegnek megfelelő dohánytermelés megvalósítása válik lehetővé. A vállalatnál a létszám

kedvezőtlenül eltolódott a nem fizikai dolgozók javára. Az ésszerű létszám- és bérgazdálkodás érdekében a nem fizikai létszámot csökkenteni kell. A megnövekedett piaci igények kielégítése érdekében indokolt, hogy a feldolgozott fermentált dohányok a minőségi követelményeknek jobban megfeleljenek. A Szolnoki Gépi fermentáló Üzem tevékenységéből a dohány termeltetésének átcsoportosításával a dohányfeldolgozás színvonalát javítani lehet, a dohánybeváltás objektívabbá válhat. A szervezet korszerűsítésével, a marketing szemlélet erősítésével a követelmények kedvezőbb teljesítési feltételei megteremtődnek. Az üzemek önállóságának további növelésével, az ésszerű költséggazdálkodást fokozni tudjuk. A szervezet korszerűsítésével a működtetési költséget jelentősen lehet csökkenteni, ezáltal a vállalat eredményességének alakulását, a dolgozók keresetszínvonalának növekedését az elmúlt évek kedvező tendenciájának megfelelően lehet tartani.

A Dohányfermentáló Vállalat egésze érdekében hozott szervezet korszerűsítése néhány vezető érdekét sértette, volt, aki eljöttek látta az időt a támadásra, ezért mindent megtettek 89. számú Igazgatói Utasítás visszavonására. A vállaltól a minisztériumba került Gáspár Szilvia szubjektív alapon nem támogatta a munkánkat, ennek ellenére kedvező tendencia uralkodott a dolgozók többségének megelégedésére. A Dohányfermentáló Vállalat szétszüllesztésében egyik láncszem volt. Az üzemekben lévő szakemberek közül Dr. Borberek István üzemigazgató, Benedek János a Szolnoki Gépi fermentáló Üzem vezetője a személyes kapcsolatukat felhasználva erősen lobbiztak a minisztériumban, a politikai vonalon, hogy a szervezet korszerűsítésére vonatkozó előírás ne kerüljön bevezetésre.

FÖLDMŰVELÉSÜGYI MINISZTERIUM
Privatizációs Főosztály

52677/91.

P é n z e s László úr
igazgató
Dohányfermentáló Vállalat
Budapest

A cigarettagyártó vállalatok privatizációjával párhuzamosan szükségessé vált a fermentáló vállalat(ok) privatizációjának előkészítése.

A privatizáció első lépéseként indokolt a Központ és az üzemek területi tagoltságának és tevékenységének áttekintése, valamint ennek eredményeként javaslat készítése egy korszerű - a dohánytermelés és fermentáló vállalat gazdaságos tevékenységét szolgáló - szervezet, üzemi kör kialakítására. Megítélésünk szerint e munka keretén belül célul kell kitűzni a Budapesti Központ Szolnokra történő telepítését is.

Az előzőekben foglaltak, valamint az 1991. december 3-i személyes megbeszélésünk alapján nem tartjuk megalapozottnak a Vállalatnál tervezett szervezeti korszerűsítés végrehajtását. Ezért felkérem Igazgató Urat a 89.sz. Igazgatói Utasítás visszavonására.

Kérem Igazgató Urat, hogy a privatizáció előkészítésére vonatkozó fentiek szerinti javaslatát 1991. december 30-ra megküldeni szíveskedjék.

Budapest, 1991. december 3.

(Mikus Dezső)
mb. főosztályvezető

A Földművelésügyi Minisztérium Privatizációs Főosztály 52677/91 számú, Mikus Dezső mb. főosztályvezető által írt levél alapján a szervezet korszerűsítésére vonatkozó igazgatói utasítást vissza vontam. A levélben szereplő privatizáció előkészítésére vonatkozó anyagot összeállítottam és határidőre megküldtem, amire később visszatérek.

A levélben szereplő szóbeli, telefonon történt felvetésre a szervezet korszerűsítéséről részletes tájékoztatót küldtem Mikus Dezső mb. főosztályvezetőnek, ezt követően egyeztetésre nem került sor. Soha nem tudtam meg se szóban, se írásban a levélben megfogalmazott „nem tartjuk megalapozottnak a Vállalatnál tervezett szervezeti korszerűsítés végrehajtását „indokait. A levélben megfogalmazott „Megítélésünk szerint a munka keretén belül célul kell kitűzni a Budapest Központ Szolnokra történő telepítését is.” Az összeállított „Javaslat a Dohányfermentáló Vállalat privatizációs stratégiára” részletesen foglalkoztam a központ Szolnokra történő kihelyezése esetén milyen károk keletkeznek, a vállalatnak a stabilitása megszűnik. Az egyéb tevékenységből származó árbevétel az 1987 évi 6,502,- millió Ft 1991 évre 138,936,- millió Ft –ra növekedett, ebből a Budapesti Központ árbevétele 63,897,- millió Ft. Az egyéb tevékenységből származó nyereség 1991 évben 87,482 millió Ft, ebből jelentő részét a Budapesti Központ érte el.

Az általam javasolt privatizációs stratégiából idézve „A privatizációs munkáról a vállalat dolgozóit folyamatosan tájékoztatni kell, a döntések előtt a véleményüket ki kell kérni. A munkavállalók résztulajdonosi programjával várhatóan megjelenő rendelkezések figyelembevételével a vállalati dolgozók privatizációba való bevonására konkrét ajánlatot kell kidolgozni.”

3. A Budapesti Dohányfermentáló Vállalat felügyeleti szerve.

A vállalat igazgatójává történő kinevezésem a Mezőgazdasági és Élelmiszerügyi Minisztérium Személyzeti Főosztály vezetője Dr. Dajka Balázs, helyettese Dr. Kecskeméti Lajos készítette elő. A kinevezésem, beiktatásomat, a munkáltatói jogokat a MÉM Államtitkára Dr. Szabó Ferenc végezte, illetve gyakorolta. A vállalat szakmai irányításával a MÉM Élelmiszeripari Főosztály, vezetője Nagy László, és helyettese Andrassy István foglalkozott. A MÉM különböző szintű vezetőivel jó kapcsolat alakult ki, a Vállalat munkáját segítették és támogatták, az elért szakmai eredményeket, nyereséges gazdálkodást elismerték.

A rendszerváltást követően először a Földművelésügyi Minisztérium Helyettes Államtitkára, Dr. Neszmélyi Károly gyakorolta a munkáltatói jogokat. Az 1990 évi prémium kifizetését 1991. május 9.-én Dr. Raskó György helyettes államtitkár engedélyezte. Kapcsolat alakult ki az FM Humánpolitikai Önálló Osztállyal, az FM Privatizációs Osztállyal. A rendszerváltás követő években mindig napirenden volt a régi vezetők leváltása, a különböző szintű politikai vezetők által indokolt, vagy indokolatlan elmarasztalása, a régi rendszerben elért eredmények és hibák objektív megítélése elmaradt. A megváltozott politikai helyzettel nem foglalkoztam, pártba nem léptem be. Az új rendszerben is igyekeztem a Dohányfermentáló Vállalatot megfelelő szinten irányítani, az adódott lehetőségeket, a vállalat érdekében kihasználni, az egyéni érdekekkel ellentétbe továbbra is a közösséget szolgáltam.

Dr. Neszmélyi Károly FM Helyettes Államtitkár 185/1991. számú, 1991. február 8. keltezett levélben a munkakörömben megerősített. „A Dohányfermentáló Vállalatnál betöltött igazgató munkakörében megerősítem. Munkájához további sok sikert, jó egészséget kívánok.”

Az FM Humánpolitikai Önálló Osztálya, Nemeskéry Tamás főosztályvezetőtől kapott, 1155/1991. számú levélben 1991. szeptember 5-én 10 órára kitűzte a szakmai feladatlap kitöltésének időpontját. „ A minisztérium vezetése a vállalatnál betöltött igazgatói munkakörben történő továbbfoglalkoztatásához menedzseri képesség vizsgálatát írta elő, amely szakmai feladatlap kitöltéséből és személyes elbeszélgetésen való részvételből áll.” A személyes megbeszélésre 1991. szeptember 9.-én 15 órakor került sor, ahová magammal kellett vinni a Vállalat Szakszervezeti Testületének vezetőjét. A megbeszélésen a Szolnoki Gépi fermentáló Üzem Munkástanácsának egyik tagja is jelen volt. Nádor Gabriella szakszervezeti vezető véleményét hallgatták meg először, aki az üzemek szakszervezeti vezetőinek véleményét kikérve mondta el a szakszervezet véleményét. Összességében a vállalat helyzetét reálisan mutatta be, a pozitív eredmények voltak többségben. A menedzseri képesség vizsgálatáról nem kaptam tájékoztatót, a megbeszélésen elhangzottak alapján nem tudhattam, hogy milyen döntés született.

M E G Á L L A P O D Á S

Alulírott Pénzes László, a Dohányfermentáló Vállalat /Budapest/ igazgatója - tekintettel arra, hogy meghatározott idejű kinevezésem 1992. április 15-én lejár - kérem, hogy a meghatározott idejű munkaviszonyom megszűnése kapcsán számomra a jogszabályilag lehetséges 6 havi végkielégítést a Földművelésügyi Minisztérium mint munkáltató biztosítsa.

Hozzájárulok továbbá ahhoz, hogy a minisztérium 1992. február 1-től kezdődően a munkavégzési kötelezettség alól mentesítsen. Ezen időpontig munkakörömet a Földművelésügyi Minisztérium által megjelölt személynek írásban átadom.

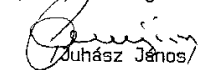
B u d a p e s t, 1992. január 21.

/Pénzes László/

Az FM a 6 havi végkielégítést Pénzes úr számára a munkaviszony megszűnése kapcsán biztosítja. A prémium kifizetésére - amennyiben az előírt feltételek fennállnak - a mérleg összeállítását követően intézkedik.

Budapest, 1992. január 21.

/Juhász János/
főosztályvezetőhelyettes

/Mikus Dezső/
főosztályvezető

Az FM Humánpolitikai Önálló Osztálytól, Juhász János főosztályvezető helyettesétől értesítést kaptam, hogy 1992. január 21.-én menjek be a minisztériumba. A megbeszélésen rajtam kívül jelen volt Juhász János és Mikus Dezső. Elmondták, hogy a meghatározott idejű kinevezésem 1992. április 15-én lejár és nem kívánják meghosszabbítani. A beszélgetés közben Juhász János megkérdezte az 1991 évi eredmény mennyi lesz, közöltem 100 millió Ft körül, meglepődve nézett Mikus Dezsőre. Közöltem a jelenlévőkkel tudomásul veszem a döntést, a február 1-vel való felmentésemet is elfogadtam. Kértem a 6 havi végkielégítés, az 1991 évre járó prémium, a felmentés idejére jutó keresetemet fizessék ki. A megállapodásba rögzítésre kerültek a feltételeim. Végül kértem a vállalat dolgozói érdekében olyan vezetőt nevezzenek ki, aki legalább szinten tartja az elért eredményeket. Választ nem kaptam, Mikus Dezső mosolyán kívül.

4. Dohányfermentáló Vállalat központjában megtartott Műszaki Konferencia, 1992. január 31-én.

A Dohányfermentáló Vállalat vezetőit, körülbelül 120 főt értekezletre hívtam össze az újonnan kialakított irodaház tanácskozó termében. A kialakult helyzetről tájékoztattam a jelenlévőket. A búcsú beszédem a következőket érintette.

Tisztelt Kollégák! Kedves Jelenlévők!

Az ember életében 5 év nem sok idő, de lehet meghatározó az ember munkája, fejlődése szempontjából. A születést követően egy egészséges gyerek első évében bámulatba ejtő fejlődés következik be. Szinte csodáljuk az ismeret nagymérvű növekedését. A középiskolai tanárom, Kiss Antal szerint 18 éves korban, az érettségi alkalmával tudunk a legtöbbet. 20 év fölött legnagyobb a teherbíró képesség, és legkedvezőbb a gyakorlati ismeretek megszerzése. 40 év fölött tud az ember a leghatékonyabban dolgozni. A felgyülemlett elméleti és gyakorlati ismeret ésszerű hasznosításának időszaka. A vállalathoz negyvenhat éves koromban kerültem.

A Budapesti Dohányfermentáló Vállalatnál közel öt évet töltöttem el. Úgy érzem a jelenlévőkkel kölcsönösen megismerhettük egymást, pozitív és negatív értelemben egyaránt. Szívesen dolgoztam a Dohányfermentáló Vállalatnál, jól éreztem magam. Öröm és megtiszteltetés számomra, hogy több kollégával rövidebb, hosszabb időt együtt dolgozhattam a vállalat, a dolgozók többsége javára. Minden kis és nagy eredmény, előrehaladás, fejlődés, egy-egy lépés előre számomra sikerélményt jelentett.

Szívesen és mindig lelkesen vettem részt az új, a fejlett eljárások, módszerek bevezetésében, megvalósításában. A teljesség igénye nélkül a következőket szeretném megemlíteni: a palántanevelés korszerűsítése, bakhát művelés növelése, kacsgátlószer alkalmazása, a dohánytermesztésben az öntözés általánossá tétele, vektorháló alatti vetőmag előállításának bevezetése, új fajták üzemi kipróbálása, fajták honosítása. FEK dohánybevéltetés korszerűsítése, a vírus kár csökkentésének lépései, a speciális gépek bővítése, a szárítók gyártása forgalmazása, szolnoki rekonstrukció, anyagmozgatás korszerűsítése, színvonalas kiadványok készítése, első HUNGAROTAB megszervezése, a különböző szemlék megtartása, a korszerűsített szervezet működtetése, az önállóság növelése, a beszámoltatási, ellenőrzési rendszer megvalósítása, stb.

Az elméleti és gyakorlati ismeret megfelelő színvonala nélkül nem képzelhető el a kor követelményének megfelelő, eredményes munkavégzés. Az elméleti és gyakorlati ismeretek bővítése érdekében tett erőfeszítések megfelelően szolgálták az egyén, a csoportok és a vállalat jövőjét/ továbbképzés, kellemetlennek vélt vizsga, tapasztalatcserék, országos szemlék, külföldi tapasztalatcserék, szakemberek amerikai munkavégzése, fejlett dohánytermelő országokkal való együttműködés, stb./.

A közös munka, a megalapozott elvek, koncepciók alapján a vállalat az elmúlt öt évben dinamikusan fejlődött. A nyereség 37 millió Ft –ról 100 millió Ft-ra emelkedett, a dolgozók kereset színvonala közel ötszörösére emelkedett, a gazdálkodást jól szolgálta a stabil pénzgazdálkodás, szinte hitel nélkül gazdálkodtunk.

Sajnos az emberi munka velejárója, hogy nem mindig siker a végeredmény, kudarcok is vannak. Szerencsére ez elviselhető szinten volt. A törekvések ellenére a dohánytermesztés volumene, eredményessége nem haladt megfelelően. A szolnoki rekonstrukció befejezése a későbbi idők feladata.

A jelenlévőknek, a vállalati dolgozóknak köszönöm a becsületes, kitartó munkát, az együttműködési készségüket. A vállalat dolgozóinak eredményekben gazdag éveket, sikerélménnyel járó munkát, jó egészséget, családi életben boldogságot kívánok. Megértő jó együttműködést. Széchenyi szerint is: „Egynek minden nehéz, soknak semmi sem lehetetlen.” Kívánom, hogy kevesebb „ellendrukker” legyen vállalaton belül és kívül egyaránt. Magyarországon ne váljék szokássá az egyik arab ország szokása: „A fiatal pár nászéjszakáján az ellenségek összegyűlnek és félig kihúzott karddal mondogatják Panizáni, Panizáni!”- ne sikerüljön, ne sikerüljön. Kívánom, hogy a célhoz vezető úton a megalapozott, kipróbált, bevált alapelvekről ne feledkezzenek meg. A vezérlő csillag jól mutassa az utat. Sokan ismerik. A „Kisherceg” szerzője írta: „A vándor, aki hegyen átkelőben egy csillagot követ, ha megengedi, hogy a hegymászás problémái túlzottan lekössék, figyelmét kockáztatja, hogy elfelejti, melyik csillag vezeti.” Kívánom, hogy Gőte szerint sok mester dolgozzon a csapatban. „ Mester az, aki felismeri saját korlátait.”

A Budapesti Dohányfermentáló Vállalat az elmúlt években erkölcsileg, szakmailag, megbízhatóság szempontjából növekvő elismerést szerzett a dohánytermelők, a hazai-, külföldi partnerek, szakemberek körében. Kívánom, hogy a vállalat dolgozói a jövőben az eddigi elismeréseket, bizalmat a közösség javára jó hasznosítsák.

Ezt követően többen mondtak véleményt. Az elmúlt öt évet valamennyien pozitívan jellemezték, Sáth András, Kápolnai Dohánybeváltó Üzem vezetője fogalmazott meg az ő szempontjából negatív dolgot is.

5. Budapesti Dohányfermentáló Vállalat hanyatlása.

A Dohányfermentáló Vállalatnál megszűnt munkaviszonyom után a Földművelésügyi Minisztérium államtitkára dr. Borberek Istvánt nevezte ki igazgatónak, aki FM Privatizációs Főosztály vezetőjének, Mikus Dezső iskolatársa, talán osztálytársa. Az egyéb kapcsolatukat nem ismerem, nem is tartottam érdekesnek. A kapcsolatuk nem zavart, inkább Borberek alkalmatlansága zavart. A vállalat irányítása során egyedüli üzemvezető volt, akinek az üzem hiányos irányításáért fegyelmi büntetésben, prémium megvonásban kellett részesítenem. Az alkohol függősége köztudott volt, az új munkakörében, munkaidőben is gyakori volt a túlzott alkohol fogyasztása. A Dohányfermentáló Vállalat

hanyatlása kézzelfogható volt, mélypontját, működő képtelenségét 1994 évben érte el. **Ekkor már több vállalati dolgozó szóban és írásban megkeresett, kilátástalanak látták a helyzetüket, és kérték a segítségemet.** A szolnoki üzem egyik dolgozója leírta, hogy milyen problémákkal küszködnek. A szervezet működtetése a minimális igényeket sem elégíti ki, a dohányfelvásárlás nagymértékben lecsökkent, a szállítók követeléseit nem tudják kifizetni, a szervezet módosítása a kialakult helyzethez, nem történt meg, a költséggazdálkodás a minimális követelményt sem elégíti ki, a munkafegyelem leromlott, az értékelő-elemző munka elmarad, stb. **A rossz pénzgazdálkodást mutatja az 1994 évi 140 millió Ft hiteltartozás, a 49,3 millió Ft fizetett kamat.** Az irányításom alatt lévő vállalat 1991-ben a felvett hitelek és a kihelyezett pénzeszközök kamatszaldója közel 30 millió Ft plusz eredményt jelentett. Az 1994 évi mérleg szerint az egyéb árbevétel és nyeresége az 1991 évi 138 millió Ft-ról 5,9 millióra, a nyeresége a 87,5 millió Ft-ról a nullára csökkent. **Az 1991 évi közel 100 millió Ft nyereség 1994 évre 214,9 millió veszteségre esett, ez csődhelyzetet jelentett.**

Budapest, 2016.02.20.